

ЗАКОН

О ПРОГЛАШЕЊУ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

1. Уводне одредбе

Садржина закона

Члан 1.

Овим законом проглашава се подручје посебне социјалне заштите и уређују права на посебну социјалну заштиту, као и услови, надлежност и поступак за остваривање тих права, како би се спречило настајање и отклониле последице социјалне искључености на подручју посебне социјалне заштите.

Подручје посебне социјалне заштите

Члан 2.

Проглашава се Аутономна покрајина Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите.

Лица која остварују права по овом закону

Члан 3.

Права по овом закону могу остварити само лица која живе на подручју посебне социјалне заштите.

Сматра се да лице живи на подручју посебне социјалне заштите ако се трајно настанило на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија где поседује или закупљује стамбени простор у којем живи са породицом, друге непокретности које користи и одржава, проводи своје слободно време, учествује у друштвеном, културном и верском животу, односно ако је центар његових животних активности, професионалних, економских, породичних, социјалних и других веза које доказују његову трајну повезаност са местом у коме се настанило на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Права на посебну социјалну заштиту

Члан 4.

Права по овом закону јесу:

- 1) социјално новчано давање за незапослена лица;
- 2) социјално новчано давање за старија лица.

Влада може, на предлог Канцеларије за Косово и Метохију, посебним програмом утврдити друге мере социјалне подршке и помоћи лицима у ризику од социјалне искључености која живе на подручју посебне социјалне заштите.

Непреносивост права

Члан 5.

Права по овом закону јесу лична права и не могу се преносити на друга лица.

Утицај на остваривање права по другим прописима

Члан 6.

Права остварена по основу овог закона нису од утицаја на остваривање других права из области социјалне или здравствене заштите или финансијске подршке породици са децом, права по основу незапослености и права по основу других прописа.

Обезбеђивање средстава за остваривање права

Члан 7.

Средства за остваривање права из овог закона обезбеђују се у Финансијском плану Националне службе за запошљавање, односно буџету Републике Србије.

Влада утврђује висину социјалних новчаних давања из овог закона, у складу са обезбеђеним средствима.

2. Услови за остваривање права

Социјално новчано давање за незапослена лица

Члан 8.

Право на социјално новчано давање може да оствари незапослено лице које живи на подручју посебне социјалне заштите, ако испуњава следеће услове:

- да је држављанин Републике Србије,
- да је навршило 18 година живота,
- да је на Евиденцији о незапосленом Националне службе за запошљавање,
- да не остварује приходе од рада по основу уговора о делу и накнаде за рад по другом правном основу,
- да не остварује приходе од рада без уговора о раду или уговора о привременим и повременим пословима или по основу рада од нерегистроване делатности или код лица и органа ван правног поретка Републике Србије,
- да Републику Србију сматра својом државом.

Социјално новчано давање за старија лица

Члан 9.

Право на социјално новчано давање може да оствари старије лице које живи на подручју посебне социјалне заштите, ако испуњава следеће услове:

- да је држављанин Републике Србије,
- да је навршило 65 година живота,
- да не остварује приходе по основу радног односа или рада по другом основу,
- да не остварује приходе од рада без уговора о раду или уговора о привременим и повременим пословима или по основу рада од нерегистроване делатности или код лица и органа ван правног поретка Републике Србије,
- да није корисник права на пензију или да није испунило услове за стицање права на пензију, према правним прописима Републике Србије;
- да Републику Србију сматра својом државом.

Престанак права

Члан 10.

Право на социјално новчано давање за незапослене престаје:

1) када корисник права престане да испуњава било који од услова за остваривање права прописаних овим законом;

2) када корисник права буде брисан са Евиденције о незапосленом код Националне службе за запошљавање или из других законом прописаних разлога престане да се води на тој евиденцији;

3) када корисник права буде правноснажно осуђен за кривично дело из групе кривичних дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, против државних органа, против правосуђа и против Војске Србије,

4) када корисник права одбије радно ангаживање на пословима који се организују с циљем остваривања одређеног друштвеног интереса на подручју посебне социјалне заштите на позив надлежног органа јединице локалне самоуправе;

5) смрћу корисника права.

Право на социјално новчано давање за старија лица престаје:

1) када корисник права престане да испуњава било који од услова за остваривање права прописаних овим законом,

2) када корисник права буде правноснажно осуђен за кривично дело из групе кривичних дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, против државних органа, против правосуђа и против Војске Србије,

3) смрћу корисника права.

Лице коме је престало право на новчано социјално давање у складу са овим законом може поново остварити исто право или остварити друго право из овог закона, ако у међувремену за то испуни прописане услове.

3. Надлежност

Члан 11.

О правима на посебну социјалну заштиту из члана 4. став 1. овог закона одлучује председник извршног органа јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежни орган).

Послови из става 1. овог члана врше се као поверени послови.

4. Поступак за утврђивање и остваривање права

Примена закона којим се уређује општи управни поступак

Члан 12.

На поступке у којима се одлучује о правима на посебну социјалну заштиту примењују се одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Покретање поступка

Члан 13.

Поступак за признавање права из члана 4. став 1. овог закона покреће се захтевом странке.

Захтев из става 1. овог члана подноси се електронским путем или на писарници за пријем захтева за остваривање јавних и административних услуга на подручју посебне социјалне заштите, коју одреди Влада.

Комисија за процену посебног социјалног статуса

Члан 14.

Надлежни орган у поступку одлучивања дужан је да прибави налаз комисије за процену посебног социјалног статуса (у даљем тексту: комисија).

Комисију чине најмање по један представник месно надлежног центра за социјални рад, филијале Националне службе за запошљавање надлежне за подручје посебне социјалне заштите и јединице локалне самоуправе са тог подручја.

Чланове комисије за једну или више јединица локалне самоуправе на подручју посебне социјалне заштите именује директор Канцеларије за Косово и Метохију.

Комисија утврђује чињенице од утицаја на остваривање права о којима се не води службена евиденција, а налаз комисије служи као доказно средство за остваривање права из овог закона.

Чланови комисије не остварују право на накнаду за рад.

Коначност решења и правно средство

Члан 15.

Решење надлежног органа коначно је у управном поступку у првом степену.

Решење из става 1. овог члана може се побијати тужбом у управном спору, у складу са законом којим се уређују управни спорови.

Динамика и начин исплате

Члан 16.

Решења којима се признају права по овом закону извршавају се по службеној дужности.

Социјална новчана давања за незапослена лица исплаћују се преко Националне службе за запошљавање, а социјална новчана давања за старија лица – преко надлежног центра за социјални рад, на основу коначних решења које исплатиоцу доставља доносилац решења.

Социјална новчана давања из става 2. овог члана исплаћују се једном месечно.

Месечни износ новчаног давања из става 2. овог члана припада од првог дана наредног месеца по поднетом захтеву, а исплаћује се у текућем месецу за претходни месец.

Дужност пријављивања промена од утицаја на признато право

Члан 17.

Корисник права прописаних овим законом дужан је да надлежном органу пријави сваку промену која утиче на коришћење и престанак права у року од 15 дана од дана настанка промене.

Преиспитивање услова за остваривање права

Члан 18.

Надлежни орган, по службеној дужности, најмање једном годишње преиспитује услове за остваривање права из члана 4. став 1. овог закона.

У поступку из става 1. овог члана надлежни орган доноси ново решење само ако је дошло до промена које су од утицаја на даље коришћење признатог права.

Евиденција

Члан 19.

Надлежни орган води евиденцију о правима из члана 4. став 1. овог закона, у електронском облику.

Евиденција садржи податке о корисницима и оствареним правима.

Подаци о корисницима права су: презиме, име једног родитеља, име, јединствени матични број грађана, пол, датум, место и држава рођења, држављанство, националност, пребивалиште односно боравиште, признато право, датум почетка коришћења права.

Обрада података врши се с циљем извршавања законом поверених овлашћења, а у складу са прописом који уређује заштиту података о личности.

Надлежност за доношење прописа за спровођење закона

Члан 20.

Влада ближе уређује начин подношења захтева, услове и начин утврђивања и остваривања права по овом закону, начин рада и садржину налаза комисије, начин исплате права, вођење евиденције и друга питања од значаја за остваривање права по овом закону.

5. Прелазне и завршне одредбе

Рок за доношење прописа за спровођење овог закона

Члан 21.

Прописи за спровођење овог закона донеће се до дана почетка примене овог закона.

Рок за образовање комисија

Члан 22.

Директор Канцеларије за Косово и Метохију донеће решења о образовању комисија у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Подношење захтева за остваривање права

Члан 23.

Захтеви за остваривање права из члана 4. става 1. овог закона примаће се електронски и на писарници за пријем захтева за остваривање јавних и административних услуга на подручју посебне социјалне заштите од дана почетка примене овог закона.

**Ранији почетак исплате права за социјално најугроженија
незапослена лица**

Члан 24.

Изузетно од члана 23. овог закона, надлежни органи ће, на основу образложеног предлога комисије, најкасније до 31. јануара 2025. године, утврдити листу социјално најугроженијих незапослених лица са територије своје месне надлежности која испуњавају услове за остваривање права из члана 8. овог закона и донети, без подношења посебних захтева, решење о признавању права на социјално новчано давање за незапослене са листе, у износу од 20.000 динара по кориснику права.

Исплату права по решењу из става 1. овог члана вршиће Национална служба за запошљавање од 1. фебруара 2025. године.

Корисници права по решењу из става 1. овог члана наставиће да користе признато право у складу са овим законом и након почетка његове примене, у висини утврђеној актом Владе из члана 7. став 2. овог закона, па надаље, док за то испуњавају прописане услове.

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. марта 2025. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 69. став 1. Устава Републике Србије, којим је прописано да грађани и породице којима је неопходна друштвена помоћ ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба, имају право на социјалну заштиту, чије се пружање заснива на начелима социјалне правде, хуманизма и поштовања људског достојанства, и у члану 97. тач. 2), 10) и 17) Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, остваривање и заштиту права грађана, систем у области социјалне заштите и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Полазећи од чињенице да је Аутономна покрајина Косово и Метохија саставни део територије Републике Србије и има положај суштинске аутономије у оквиру суверене државе Србије, као да из таквог положаја следе уставне обавезе државних органа да заступају и штите интересе Републике Србије на Косову и Метохији у свим унутрашњим и спољним односима, Влада је Закључком 05 број: 401-8828/2024 од 14. септембра 2024. године усвојила Пакет правних и економско-социјалних мера у циљу заштите права Срба и виталних државних и националних интереса на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, као и Оперативни план за реализацију одређених мера у социјално-економској области (у даљем тексту: Оперативни план).

У циљу реализације Оперативног плана, Влада је донела Закључак о образовању Радне групе, 05 број: 02-9073/2024 од 20. септембра 2024. године са задатком да изради текст закона о проглашењу Аутономне покрајине Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите.

Услед једностраних акција режима Привремених институција самоуправе на Косову и Метохији које су у протеклих неколико година усмерене против институција Републике Србије на Косову и Метохији, као и услед дугогодишњег недостатка безбедног окружења подручје Аутономне покрајине Косово и Метохија представља зону у којој није могуће на адекватан начин спроводити редовне мере привредног развоја које би довеле до пораста запослености и смањења сиромаштва.

Једностране акције Привремених институција самоуправе као што су спречавање рада локалних самоуправа, јавних предузећа и јавних установа, забрана промета робе из централне Србије на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија, забрана коришћења динара као платног средства и ограничавање слободе кретања погађају социјално најугроженије групе становништва као што су незапослена лица и старија лица која не остварују редовне приходе.

Овим законом проглашава се подручје посебне социјалне заштите и уређују права на посебну социјалну заштиту, као и услови, надлежност и

поступак за остваривање тих права, како би се спречило настајање и отклониле последице социјалне искључености на подручју посебне социјалне заштите.

Циљ доношења закона огледа се у пружању подршке лицима која живе на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, а потпадају под категорију незапослених лица, односно лица старијих од 65 година, која нису остварила право на пензију. Потреба за доношењем Закона огледа се у чињеници да је положај незапослених на тржишту рада на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија неповољнији у односу на положај незапослених на другим деловима Републике Србије.

На евиденцији Националне службе за запошљавање, на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија, на дан 15. октобра 2024. године, налази се 19.726 незапослених лица. Како се карактеристике незапослених на евиденцији посматрају у односу на ниво квалификације, године старости и дужину тражења посла, структура према нивоу квалификације указује да је готово једна трећина незапослених без квалификације или са првим нивоом квалификације које се стиче завршавањем основног образовања и васпитања или основног образовања одраслих (6.500 лица). Незапослени са нивоом квалификације који се стиче завршавањем средњег стручног образовања у трогодишњем трајању или који се стиче завршавањем средњег гимназијског образовања у четворогодишњем трајању обухватају половину свих незапослених на евиденцији (10.892 лица), док седми ниво квалификације који се стиче завршавањем интегрисаних академских студија и мастер академских студија има 1.267 незапослених лица. Осим тога, старосна структура незапослених је изузетно неповољна. Учешће незапослених старијих од 40 година износи 9.080 лица. Са тешкоћама у проналажењу запослења суочавају се и млади, имајући у виду да се 5.661 незапослених младих налази на евиденцији. Дугорочна незапосленост је карактеристика лица која су на евиденцији и која говори о томе да 16.074 лица траже запослење дуже од једне године. Незапослени се суочавају са знатно више препрека на тржишту рада које се, између осталих потешкоћа, испољава и у недостатку слободних послова. Према подацима Националне службе за запошљавање, у 2023. години, поднето је укупно 112 пријава за запошљавање за 232 незапослена лица, док је за првих десет месеци ове године поднето 75 пријава за запошљавање за укупно 115 незапослених лица, што указује на изразиту неусклађености понуде и тражње на тржишту рада.

Када је реч о остваривању права у складу са чланом 67. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17 – др.закон и 49/21), према последњим подацима Националне службе за запошљавање 80 лица је користило право на новчану накнаду по основу незапослености, привремену накнаду 4.703 корисника, док се групи од 614 лица средства исплаћују као мера делимичног социјалног збрињавања за лица која су запослена, односно радно ангажована у одређеним привредним субјектима која из својих средстава не могу да изврше исплату зараде запосленима. Како се под категоријом теже запошљивих лица, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, сматрају незапослени који због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао, сагледавајући доступне податке Националне службе за запошљавање може се закључити да од укупног броја незапослених више од 50% су незапослени који припадају категорији теже запошљивих (10.445 лица), с тим да од тог броја 4.669 су корисници новчане социјалне помоћи .

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЕШЕЊА

Предлог закона о проглашењу Аутономне покрајине Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите се састоји из пет одељака Уводне одредбе (Одељак 1), Услови за остваривање права (Одељак 2), Надлежност (Одељак 3), Поступак за утврђивање и остваривање права (Одељак 4) и Прелазне и завршне одредбе (Одељак 5).

Уводне одредбе (Одељак 1) Предлога закона садрже седам чланова, којима се уређује садржина закона, подручје посебне социјалне заштите, лица која остварују права по овом закону, права на посебну социјалну заштиту, непреносивост права, утицај на остваривање права по другим прописима и обезбеђивање средстава за остваривање права.

Чланом 1. Предлога закона уређује се сврха и садржина овог закона: проглашава се подручје посебне социјалне заштите и уређују права на посебну социјалну заштиту, као и услови, надлежност и поступак за остваривање тих права, како би се спречило настајање и отклониле последице социјалне искључености на подручју посебне социјалне заштите.

Чланом 2. Предлога закона се проглашава Аутономна покрајина Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите.

Чланом 3. Предлога закона прописано је да права по овом закону могу остварити само лица која живе на подручју посебне социјалне заштите и ближе уређује сам појам лица које живи на подручју посебне социјалне заштите. Према овом закону, лице живи на подручју посебне социјалне заштите ако се трајно настанило на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија где поседује или закупљује стамбени простор у којем живи са породицом, друге непокретности које користи и одржава, проводи своје слободно време, учествује у друштвеном, културном и верском животу, односно ако је центар његових животних активности, професионалних, економских, породичних, социјалних и других веза које доказују његову трајну повезаност са местом у коме се настанило на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (став 2. члана 3.).

Чланом 4. Предлога закона прописано је да су основна права по овом закону: социјално новчано давање за незапослена лица и социјално новчано давање за старија лица. Такође, ставом 2. предмета члана предвиђено је да Влада може, на предлог Канцеларије за Косово и Метохију, посебним програмом утврдити друге мере социјалне подршке и помоћи лицима у ризику од социјалне искључености која живе на подручју посебне социјалне заштите.

Чланом 5. Предлога закона прописано је да су права по овом закону лична права и не могу се преносити на друга лица.

Чланом 6. Предлога закона прописано је да права остварена по основу овог закона нису од утицаја на остваривање других права из области социјалне или здравствене заштите или финансијске подршке породици са децом, права по основу незапослености и права по основу других прописа. Другим речима, на цензус за остваривање других права не утиче износ новчаног давања који корисник оствари по овом закону.

Чланом 7. Предлога закона прописано је да се средства за остваривање права из овог закона обезбеђују у Финансијском плану Националне службе за запошљавање, односно буџету Републике Србије. Ставом 2. овог члана предвиђено је да Влада утврђује висину социјалних новчаних давања из овог закона, у складу са обезбеђеним средствима.

Услови за остваривање права (Одељак 2) Предлога закона садрже три члана којима се прописују услови за остваривање права на социјално новчано давање за незапослена лица, социјално новчано давање за старија лица и разлози због којих ова права могу престати. Такође, прецизира се да лице коме

је престало право на новчано социјално давање у складу са овим законом може поново остварити исто право или остварити друго право из овог закона, ако у међувремену за то испуни прописане услове. Тако, на пример, незапослено лице које напуни 65 година живота, може, по престанку права на новчано социјално давање за незапослене поднети захтев за остваривање права на новчано социјално давање за старија лица. Или, лице које изгуби право на новчано социјално давање због, на пример, закључења уговора о радном односу на одређено време, привременим и провременим пословима или уговора о делу, може, након престанка рада, поново поднети захтев за остваривање одговарајућег права из овог закона.

Чланом 8. Предлога закона прописано је да право на социјално новчано давање може да оствари незапослено лице које живи на подручју посебне социјалне заштите, ако испуњава следеће услове: да је држављанин Републике Србије, да је навршило 18 година живота, да је на Евиденцији о незапосленом Националне службе за запошљавање, да не остварује приходе од рада по основу уговора о делу и накнаде за рад по другом правном основу, да не остварује приходе од рада без уговора о раду или уговора о привременим и повременим пословима или да не остварује приходе по основу рада од нерегистроване делатности или код лица и органа ван правног поретка Републике Србије и да Републику Србију сматра својом државом.

Чланом 9. Предлога закона прописано је да право на социјално новчано давање може да оствари старије лице које живи на подручју посебне социјалне заштите, ако испуњава следеће услове: да је држављанин Републике Србије, да је навршило 65 година живота, да не остарује приходе по основу радног односа или рада по другом основу, да не остварује приходе од рада без уговора о раду или уговора о привременим и повременим пословима или по основу рада од нерегистроване делатности или код лица и органа ван правног поретка Републике Србије, да није корисник права на пензију или да није испунило услове за стицање права на пензију, према правним прописима Републике Србије и да Републику Србију сматра својом државом.

Чланом 10. Предлога закона прописано је да право на социјално новчано давање за незапослене престаје: када корисник права престане да испуњава било који од услова за остваривање права прописаних овим законом; када корисник права буде брисан са Евиденције о незапосленом или из других законом прописаних разлога престане да се води на тој евиденцији, ако корисник права буде правноснажно осуђен за кривично дело из групе кривичних дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, против државних органа, против правосуђа и против Војске Србије, када корисник права одбије радно ангаживање на пословима који се организују с циљем остваривања одређеног друштвеног интереса на подручју посебне социјалне заштите на позив надлежног органа јединице локалне самоуправе и у случају смрти корисника права. Ставом 2. наведеног члана дефинише се престанак права на социјално новчано давање за старија лица, до ког долази у следећим случајевима: када корисник права престане да испуњава било који од услова за остваривање права прописаних овим законом; када корисник права буде правноснажно осуђен за кривично дело из групе кривичних дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, против државних органа, против правосуђа и против Војске Србије и у случају смрти корисника права.

Надлежност (Одељак 3) садржи један члан (члан 11) којем се предвиђа надлежни орган за одлучивање о правима. Предвиђено је да о правима на посебну социјалну заштиту за незапослене и старије одлучује председник извршног органа јединице локалне самоуправе, те да те послове извршни орган јединице локалне самоуправе врши као поверене послове.

Одељак 4. садржи девет чланова (чл. 12-20) којима се уређују правила поступка у ком се одлучује о правима из овог закона. Тако се, најпре, прописује

да се на поступке у којима се одлучује о правима на посебну социјалну заштиту примењују одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено. Поступак за признавање права из члана 4. став 1. овог закона покреће се захтевом странке. Захтев се подноси електронским путем или на писарници за пријем захтева за остваривање јавних и административних услуга на подручју посебне социјалне заштите, коју одреди Влада. Орган који одлучује о захтеву дужан је да прибави налаз Комисије за процену посебног социјалног статуса. Даље се прецизира састав Комисије коју обавезно чине најмање по један представник месно надлежног центра за социјални рад, филијале Националне службе за запошљавање надлежне за подручје посебне социјалне заштите и јединице локалне самоуправе са тог подручја. Директор Канцеларије за Косово и Метохију именује чланове комисије за једну или више јединица локалне самоуправе на подручју посебне социјалне заштите.

Комисија утврђује чињенице које су од утицаја на остваривање права о којима се не води службена евиденција, а налаз комисије служи као доказно средство за остваривање права из овог закона. Предметним законом предвиђено је да за свој рад чланови Комисије не остварују право на накнаду. Решење надлежног органа коначно је у управном поступку у првом степену, те се исто може побијати тужбом у управном спору, у складу са законом којим се уређују управни спорови. Решења којима се признају права по овом закону извршавају се по службеној дужности.

Социјална новчана давања за незапослена лица исплаћују се преко Националне службе за запошљавање, а социјална новчана давања за старија лица – преко надлежног центара за социјални рад, на основу коначних решења које исплатиоцу доставља доносилац решења. Социјална новчана давања исплаћују се једном месечно. Месечни износ новчаног давања припада од првог дана наредног месеца по поднетом захтеву, а исплаћује се у текућем месецу за претходни месец.

Надаље, Предлогом закона предвиђа се дужност корисника права у погледу пријављивања сваке промене која је од утицаја на даље остваривање истог. Корисник права дужан је да надлежном органу пријави сваку промену која утиче на коришћење и престанак права у року од 15 дана од дана настанка промене (члан 17).

Чланом 18. Предлога закона прописано је да надлежни орган, по службеној дужности, најмање једном годишње преиспитује услове за остваривање права и доноси ново решење само ако је дошло до промена које су од утицаја на даље коришћење признатог права.

Чланом 19. Предлога закона прописује се дужност вођења евиденције о корисницима и оствареним правима, надлежном органу за вођење исте, као и подацима које евиденција мора садржати.

Чланом 20. Предлога закона прописано је да ће Влада ближе уредити начин спровођења овог закона, односно начин подношења захтева, услове и начин утврђивања и остваривања права по овом закону, начин рада и садржину налаза комисије, начин исплате права, вођење евиденције и друга питања од значаја за остваривање права по овом закону.

Прелазним и завршним одредбама (Одељак 5) прописује се рок за доношење прописа за спровођење овог закона, рок за образовање комисија, подношење захтева за остваривање права, ранији почетак исплате права за социјално наугроженија незапослена лица, ступање на снагу овог закона и почетак примене истог.

Како би се обезбедили услови за несметану примену овог закона, предвиђено је да ће Влада прописе за његово спровођење донети најкасније до дана почетка његове примене, односно до 1. марта 2025. године.

Прописано је и да ће директор Канцеларије за Косово и Метохију образовати потребан број комисија за процену посебног социјалног статуса у јединицама локалане самоуправе на Косову и Метохији, у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона. Овако кратак рок за формирање комисија прописан је како би се до дана почетка примене овог закона обезбедиле одговарајуће обуке чланова тих комисија за његову правилну примену.

Чланом 23. Предлога закона прописано је да ће се захтеви за остваривање права из овог закона примати електронски и на писарници за пријем захтева за остваривање јавних и административних услуга на подручју посебне социјалне заштите од дана почетка примене овог закона, односно од 1. марта 2025. године.

Имајући у виду разлоге за доношење овог закона, а пре свега чињеницу да су једностране акције Привремених институција самоуправе у Приштини, као што су спречавање рада локалних самоуправа, јавних предузећа и јавних установа, забрана промета робе из централне Србије на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија, забрана коришћења динара као платног средства и ограничавање слободе кретања најтеже погодиле социјално најугроженије категорије, те да су међу њима у најтежем положају они који су незапослени, а живе сами или без икакве подршке и помоћи породице или чије породице не остварују никакве приходе или који, с обзиром на здравствено стање, не могу својим радом да обезбеде елементарне услове за живот, нити им исте, с обзиром на околности, могу надоместити постојећа социјална давања, чланом 24. Предлога закона прописано је да ће изузетно, та најугроженија категорија бити приоритетно узета у разматрање и исплату права. У том смислу, предвиђено је да надлежни органи, на основу образложеног предлога комисија за процену посебног социјалног статуса, најкасније до 31. јануара 2025. године утврдити листу социјално најугроженијих незапослених лица са територије своје месне надлежности која испуњавају услове за остваривање права на новчано социјално давање за незапослене и донети, без подношења посебних захтева, решење о признавању права за незапослене са листе, у износу од 20.000 динара по кориснику права, са почетком исплате од 1. фебруара 2025. године. Ти корисници наставиће да користе признато право у складу са овим законом и након почетка његове примене, у висини утврђеној актом Владе, док за то испуњавају прописане услове. Остала лица која остваре права из овог закона, прве исплате могу очекивати, зависно од времена подношења захтева, најраније за месец април 2025. године.

Чланом 24. Предлога закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. марта 2025. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона финансијска средства биће обезбеђена Законом о буџету за 2025. годину, на разделу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и у Финансијском плану Националне службе за запошљавање за 2025. годину.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

2. Назив прописа

Предлог закона о проглашењу Аутономне покрајине Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите

Draft Law on the Proclamation of the Autonomous Province of Kosovo and Metohija as Area of Special Social Protection

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум),

- а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима
- б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима
- в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

С обзиром да се Предлогом закона о проглашењу Аутономне покрајине Косово и Метохија за подручје посебне социјалне заштите не врши усклађивање са

одговарајућим прописима Европске уније, нису извршене консултације са Европском комисијом.